

SUOMI, RUOTSI – ENGLANTI?

Mitä mieltä suomalaiset ovat
Suomen nykyisistä kielikäytännöistä?
Kansalliskielibarometri tarjoaa tutkittua tietoa.

Ensimmäinen laaja kyselytutkimus suomalaisten asenteista englanninkielistymiseen Suomessa: Kansalliskielibarometri 2023

Haluavatko suomalaiset vaalia kansalliskielistä Suomea vai ollaanko valmiita käyttämään enenevästi englantia kansalliskielten rinnalla tai jopa niiden sijaan? Näkevätkö suomalaiset englannin kielen lisääntyvässä käytössä samanlaisia haittoja ja uhkakuvia kuin mm. kielentutkijoiden suunnasta on esitetty? Entä tarvitsevatko kansalliskielet tuekseen tiukempaa sääntelyä?

Kansalliskielten asemasta ja englannin kielen lisääntyneestä käytöstä suomalaisessa yhteiskunnassa on käyty vilkasta julkista keskustelua jo usean vuoden ajan. Keskustelun tueksi Oma kieli ry toteutti Kansalliskielibarometrin, joka on ensimmäinen laaja kyselytutkimus suomalaisten asenteista englanninkielistymiseen Suomessa.

Tutkimustulokset osoittavat, että suomalaisten ylivoimainen enemmistö haluaa pitää kiinni Suomen omista kielistä – iästä, sukupuolesta, asuinpaikasta, poliittisista näkemyksistä, koulutustaustasta tai tulotasosta riippumatta.

Tässä esitteessä on tiiviissä muodossa keskeiset tutkimustulokset. Laajat raportit mm. taustamuuttujien osalta on julkaistu verkko-osoitteessa kansalliskielibarometri.fi.

Tutkimuksen toteutus

Tutkimus toteutettiin yhteistyössä tutkimuslaitos Kantar Publicin (nyk. Verian) kanssa. Kysymykset on suunniteltu Oma kieli ry:n ja Kantar Publicin yhteistyönä. Kantar Public toteutti kyselytutkimuksen tiedonkeruun ja tilastollisen analyysin. Oma kieli ry vastaa tutkimusraporttien sisällöstä.

Tutkimusaineisto on Kantar Publicin internetpaneelissa toteuttama kysely yli 18-vuotiaille mannersuomalaisille. Aineisto edustaa, ja on painotettu vastaamaan, väestöä kyseisessä ikäryhmässä sukupuolen, vastaajan kielen ja suuralueen mukaan.

Kyselytutkimukseen saatiin 1338 vastausta, joista 309 annettiin ruotsiksi. Tulosten luottamusväli on kokonaistuloksen osalta $\pm 2,7$ %-yksikköä (50 %:n tulostasolla). Kysely toteutettiin syyskuun 2023 aikana sekä suomen- että ruotsinkielisenä.

Kansalliskielibarometri 2023 -kyselytutkimus on toteutettu Suomen Kulttuurirahaston ja Svenska kulturfondens myöntämän rahoituksen turvin.

KANTAR PUBLIC

Suomalaisten ylivoimainen enemmistö pitää tärkeänä, että kaikki Suomessa pysyvästi asuvat osaavat joko suomea tai ruotsia

Suomalaiset pitävät suomen tai ruotsin kielen osaamista oleellisena osana suomalaisuutta. Näin ajattelee 86 % suomalaisista.

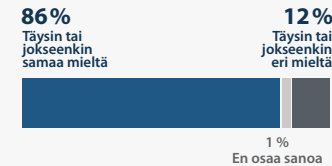
85 % vastaajista pitää myös tärkeänä, että kaikki Suomessa pysyvästi asuvat osaavat joko suomea tai ruotsia.

Suomalaiset eivät halua, että Suomesta pyritään luomaan kuvaa maana, jossa voi elää englanniksi – näin ajattelee 70 prosenttia vastaajista.

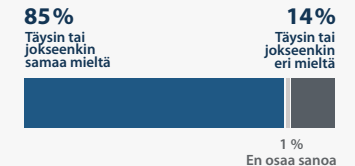
Lähes kaikki suomalaiset – 91 % vastaajista – katsoo, että suomen tai ruotsin kielen nopea oppiminen auttaa maahanmuuttajia kotoutumaan nopeasti.

Lähes yhtä moni (87 %) arvioi, että ei ole myöskään syrjivää vaatia maahanmuuttajaa oppimaan suomen tai ruotsin kieli.

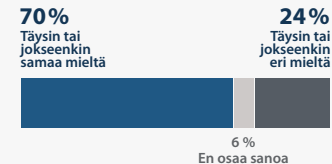
Suomen tai ruotsin kielen osaaminen on oleellinen osa suomalaisuutta.

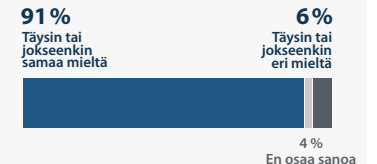
On tärkeää, että kaikki Suomessa pysyvästi asuvat osaavat suomea tai ruotsia.

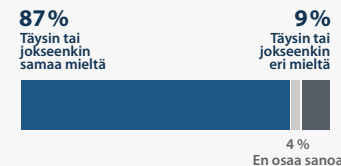
Suomesta ei pidä luoda kuvaa maana, jossa voi elää englanniksi.

Maahanmuuttaneet kotoutuvat nopeammin, jos he oppivat nopeasti suomen tai ruotsin kielen.

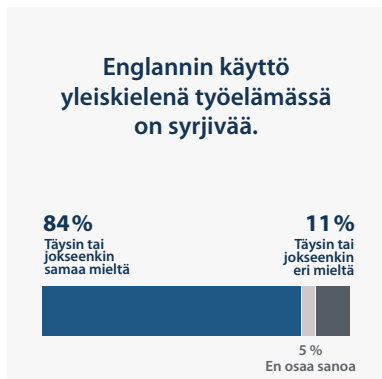

Ei ole syrjivää vaatia maahanmuuttajaa oppimaan suomen tai ruotsin kieli.

Kansalliskielibarometrin kattavat tutkimustulokset on julkaistu verkko-osoitteessa kansalliskielibarometri.fi. Verkkopalvelun julkaisuissa voi tarkastella tuloksia 47 eri kysymyksen osalta, myös taustamuuttujien, kuten iän, sukupuolen, poliittisen näkemyksen tai koulutustason mukaan.

Lähde: Kansalliskielibarometri 2023, n=1338. Kyselyn toteutti tutkimuslaitos Kantas Public (nyk. Verian) verkkopaneelilla syksyllä 2023 Oma kieli ry:n toimeksiannosta. Kansalliskielibarometrin toteutusta ovat tukeneet Suomen Kulttuurirahasto ja Svenska kulturfonden. Huomaa, että prosenttiosuukien summa ei aina ole 100 % pyöristyksestä johtuen.

Lähde: Kansalliskielibarometri 2023, n=1338. Kyselyn toteutti tutkimuslaitos Kantas Public (nyk. Verian) verkkopaneelissa syksyllä 2023 Oma kieli ry:n toimeksiannosta. Kansalliskielibarometri toteutusta ovat tukeneet Suomen Kulttuurirahasto ja Svenska kulturfonden. Huomaa, että prosentiosuuksien summa ei aina ole 100 % pyöristyksestä johtuen.

Englannin kielen laaja käyttö koulutuksessa, työelämässä ja palveluissa haitallista ja syrjivää

Selkeä enemmistö suomalaisista pitää parempana kansalliskielistä kuin englanninkielistä varhaiskasvatusta, koulua ja koulutusta. 76% ajattelee, että äidinkielisessä opetuksessa saavutetaan parhaat oppimistulokset, ja samoin 76% katsoo, että yliopistoissa ja korkeakouluissa suomen ja ruotsin on oltava ensisijaisia opetuskieliä.

Englannin kielen käyttöä työelämän yleiskielenä selvitettiin väitteellä, jonka mukaan englantia huonommin osaavat työntekijät eivät saa tasarvoisia mahdollisuuksia, jos työpaikan yleiskieli on englanti. Näin ajattelee

84% suomalaisista. Samoin yksityisten palveluiden osalta 82% katsoo, että niiden tarjoaminen pelkästään englanninkielisenä on syrjivää.

Maahanmuuttaneiden osalta englannin kielen yleistyvällä käytöllä nähdään haitallisia vaikutuksia: 80% arvioi, että maahanmuuttajat eivät koe tarvetta oppia paikallista kieltä, jos työpaikalla puhutaan englantia. Samoin 72% katsoo, että kielen oppiminen viivästyy merkittävästi, mikäli julkiset palvelut tarjotaan kattavasti englanninkielisinä.

Päävastuu omien kielten asemasta lainsäätäjällä ja julkisella hallinnolla – myös kieliyhteisö voi toimia

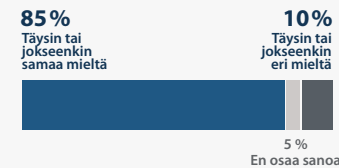
Erityisesti julkiselta hallinnolta odotetaan kielivastuullista toimintaa, jossa kansalliskielet asetetaan ensisijaiseen asemaan. Vastaajista 85 % arvioi, että julkisen hallinnon tulee näyttää esimerkkiä ja pyrkiä käyttämään palveluissaan ja viestinnässään ensisijaisesti suomea ja/tai ruotsia. 77 % katsoo, että kansalliskielisen sanaston kehittämiseen on panostettava.

74 % katsoo, että tiedotusvälineiden ei pitäisi käyttää tarpeettomasti englanninkielisiä ilmaisia. Myös kieliyhteisöllä nähdään olevan rooli kansal-

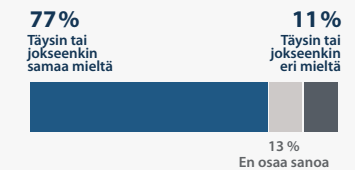
liskielten aseman vahvistamisessa. Selkeä enemmistö vastaajista, eli 78 % katsoo, että kouluissa ja perheissä on korostettava kansalliskielten merkitystä yhteisinä, kaikkien osaamina kielinä.

81 % vastaajista katsoo, että suomen- ja ruotsinkielisten pitää käyttää mahdollisimman paljon omia kieliään kaikissa tilanteissa Suomessa. Puolet vastaajista (49 %) olisi jopa valmis osallistumaan boikottiin sellaista yritystä vastaan, joka palvelee pelkästään englanniksi.

Julkisen hallinnon on näytettävä esimerkkiä ja käytettävä viestinnässään ja palveluissaan ensisijaisesti suomea ja/tai ruotsia.

Kansalliskielisen sanaston kehittämiseen on panostettava.

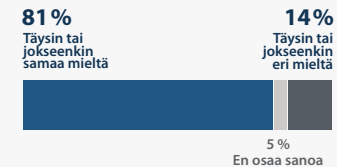
Tiedotusvälineissä ei pidä käyttää tarpeettomasti englanninkielisiä ilmaisia.

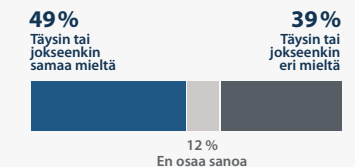
Kouluissa ja perheissä on korostettava kansalliskielten merkitystä kaikkien osaamina, yhteisinä kielinä.

Suomen- ja ruotsinkielisten pitää käyttää mahdollisimman paljon omia kieliään Suomessa.

Voisin boikotoida pelkästään englanniksi palvelevaa yritystä.

Lähde: Kansalliskielibarometri 2023, n=1338. Kyselyn toteutti tutkimuslaitos Kantas Public (nyk. Verian) verkkopaneelissa syksyllä 2023 Oma kieli ry:n toimeksiannosta. Kansalliskielibarometrin toteutusta ovat tukeneet Suomen Kulttuurirahasto ja Svenska kulturfonden.

Huomaa, että prosenttiosuukien summa ei aina ole 100 % pyöristyksestä johtuen.

Kansalliskielibarometrin kattavat raportit verkossa

Kansalliskielibarometri 2023 perustuu 47 kysymyksen vastausaineistoon. Vastaajaryhmien välisiä eroja on tarkasteltu taustamuuttujien, kuten iän, sukupuolen, äidinkielen, koulutustason ja poliittisen näkemyksen mukaan. Barometrin aineistosta on koostettu kolme raporttia, jotka sisältävät kukin useita teemoja.

Raportit ja niihin liittyvät lisäaineistot ovat luettavissa verkko-osoitteessa <https://kansalliskielibarometri.fi>.

Barometrin ensimmäisen raportin teemoja ovat kansalliskielten merkitys sekä englannin kielen käyttö yhteiskunnan yleiskielenä. Barometrin toisessa raportissa käsitellään koulutukseen, julkisiin ja yksityisiin palveluihin sekä työelämään liittyviä aiheita. Kolmannessa raportissa käsitellään kielivastuullisuuden, kielipoliittisen ohjauksen ja kielipoliittisten asenteiden teemoja sekä analysoidaan taustamuuttujien vaikutusta asenteisiin.

”Kansalliskielten asema on turvattava lainsäädännössä. Englannin kielen rooli tietysti kasvaa globalisaation myötä, mutta se ei saa tapahtua kansalliskielten kustannuksella.”

”Itsenäisen valtion kansalliskielet ovat yhtenä perustana kansallisvaltiolle.”

”Poikani opiskelee yliopistossa, jossa luennot ovat englanniksi. Opiskelijat eivät ymmärrä luennoista juuri mitään, englanti ei ole suomalaisten eikä ulkomaalaisten äidinkieli. Täysin järjetöntä. Opiskelut viivästyy ja opiskeluinto sammuu.”

”Yhteiskunnassa tulee suomen- ja ruotsinkielisten saada palvelut omalla äidinkielellään. Jos käyttökieleksi otetaan esim. englanti se syrjii kotimaisten kielten käyttäjiä. Muutaman vuosikymmenen jälkeen huomataan, että täällä sekä suomen että ruotsin kielestä tulee vakavasti häviäviä kieliä.”

”On aivan typerää ja tietämätöntä kuvitella, että englannin kielen käyttö auttaa kotiutumaan Suomeen. Vain korkeakoulutetut maahanmuuttajat hallitsevat englantia.”

”Suomen kieltä tulee puolustaa ja kehittää kaikilla mahdollisilla keinoilla. Kansakuntamme katoaa, jos kieleemme kuihtuu.”

Lainaukset ovat poimintoja avoimista vastauksista kysymykseen ”Halutessasi voit kertoa vielä lopuksi ajatuksiasi kansalliskielten asemasta ja englannin kielen roolista suomalaisessa yhteiskunnassa.”

”Suomessa on osattava puhua suomea. [...] Jokapäiväisessä yksityiselämässä voi puhua mitä haluaa, mutta tiedotusvälineiden, töiden, koulun jne. kuuluu olla pääsääntöisesti suomenkielisiä, muuten ei kotoutumisesta tule mitään, kun eivät he usein halua vaivautua oppimaan uutta kieltä kun enkuks pärjää.”

”Työskentelen kansainvälisessä suuryrityksessä ja työskentelykielen kääntäminen englanniksi tuo paljon tehottomuutta, turhautumista ja viestintäongelmia kaikille, paitsi tietenkin englantia äidinkielenään puhuville tai suomea osamattomille. Poliitikot ja muut asiantuntijuttaan korostavat henkilöt puhuu fingskaa mediassa näyttäen huonoa esimerkkiä.”

”Selvästikin keskustelu englannin kielen lisääntymisestä on taas poliittista öyhötelyä, jossa maahanmuuttajia syrjitään. Väliillä hävettää olla suomalainen.”

”Kansalliskielen säilyttäminen on pääasiassa julkisen hallinnon vastuulla, eikä yritysten.”

”Kaikki sitä jo koulussa oppii ja kohtuullisesti pystyy puhua englantia että en näe ongelmaa asian suhteen. Jos suomen kielen asemasta ollaan huolissaan niin tehköt ne sen eteen jotka siitä murehtii.”

Oma kieli ry – Eget språk rf on
poliittisesti sitoutumaton yhdistys,
joka pyrkii vahvistamaan kansalliskieltemme
suomen ja ruotsin asemaa
suomalaisen yhteiskunnan
yhteisinä kielinä.

www.omakieli.fi
info@omakieli.fi

